

AI ACT: CZY NOWA REGULACJA ZMIENI PRZYSZŁOŚĆ SZTUCZNEJ INTELIGENCJI W EUROPIE?¹

Aleksandra Chciuk

Uniwersytet Śląski w Katowicach

e-mail: aleksandraachciuk@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0003-3621-9189>

Oliwia Maga

Uniwersytet Śląski w Katowicach

e-mail: oliwia.danuta.maga@gmail.com, <https://orcid.org/0009-0006-8448-9174>

Streszczenie: Niniejszy artykuł to próba odpowiedzi na pytanie czy najnowsza europejska regulacja jest w stanie sprostać AI – nowej technologii i w sposób wystarczający ją uregulować. W pierwszej kolejności przedstawiony zostanie zarys historyczny powstania aktu, zakres podmiotowy i przedmiotowy, przybliżone zostaną obszary regulacji, a następnie elementy charakterystyczne, jakie wykreował ustawodawca unijny. W dalszej kolejności przeanalizowane zostaną instrumenty mające na celu ograniczenie negatywnych skutków korzystania z AI oraz pobudzające dalszy rozwój i eksploatację systemów bazujących na systemach AI. Biorąc pod uwagę tak szeroki zakres regulacji, zasadnym jest próba udzielenia odpowiedzi w przedmiocie czy Rozporządzenia stanowi innowacyjną regulację, które zmieni przyszłość sztucznej inteligencji w Europie.

Słowa kluczowe: sztuczna inteligencja, akt w sprawie sztucznej inteligencji, system AI, ryzyko funkcjonowania, obowiązek przejrzystości, kategorie AI.

1. Wprowadzenie do problematyki

Sztuczna inteligencja w sposób zauważalny wnika do różnych obszarów życia człowieka człowieka. W szczególności sztuczna inteligencja pojawia się w systemach wspomagających obszary życia społecznego, procesy intelektualne czy sektory gospodarcze. Rozwój tej nowej technologii niewątpliwie otworzył wśród ekspertów dyskusję na temat konsekwencji dla ludzkości na całym świecie. Celem jednolite-

---

¹ Niniejszy artykuł powstał w wyniku realizacji Projektu „AI Act: Regulacja przyszłości sztucznej inteligencji w Europie“. Projekt został zrealizowany w ramach Grantów Badawczych Europejskiego Miasta Nauki 2024 r.“

go uregulowania problematyki sztucznej inteligencji, Parlament Europejski i Rada (UE) z dniem 13 czerwca 2024 r. uchwalił Rozporządzenie 2024/1689 w sprawie ustanowienia zharmonizowanych przepisów dotyczących sztucznej inteligencji oraz zmiany rozporządzeń (WE) nr 300/2008, (UE) nr 167/2013, (UE) nr 168/2013, (UE) 2018/858, (UE) 2018/1139 i (UE) 2019/2144 a także dyrektyw 2014/90/UE, (UE) 2016/797 i (UE) 2020/1828². Powyższy akt prawny stanowi pierwszą na świecie regulację dotyczącą systemów bazujących na sztucznej inteligencji. Szczególną cechą tej regulacji jest ustanowienie harmonijnych ram prawnych w przedmiocie powstawania sztucznej inteligencji oraz korzystania z jej rozmaitych systemów i rozwiązań³.

2. Rys historyczny

Procedura ustawodawcza rozporządzenia AI Act nie sięga daleko w przeszłość, ponieważ została zapoczątkowana na wniosek Komisji Europejskiej 21 kwietnia 2021 roku⁴. Konieczność prawnego uregulowania przestrzeni AI popierał fakt, iż sztuczna inteligencja jako szybko rozwijająca się grupa technologii, mogących przynieść wiele korzyści społecznych i ekonomicznych – co właściwie dotyczy każdej z branż i każdego z obszarów działalności społecznej – może równocześnie otworzyć szereg skutków negatywnych i zagrożeń dla społeczności na całym świecie. Jednocześnie wskazano, że rozwiązania oparte na sztucznej inteligencji dostarczają lepszych i znacznie szybszych efektów, co w konsekwencji przyczynić się może do wzrostu znaczenia krajów Unii Europejskiej w obszarze konkurencyjności europejskich przedsiębiorstw i gospodarki. Wystosowanie wniosku miało także być realizacją zobowiązania politycznego podjętego przez przewodniczącą Komisji Europejskiej – Ursulę von der Leyen w wytycznych Komisji na lata 2019-2024 r. W związku z tym zobowiązaniem także, w dniu 19 lutego 2020 r. Komisja wystąpiła z tzw. białą księgą w sprawie sztucznej inteligencji⁵. W księdze określono strategię mającą na celu osiągnięcie dwojakich działań: z jednej strony promocję stosowania sztucznej inteligencji w związku z nieustannym rozwojem nowych technologii, a z drugiej strony wskazanie zagrożeń jakie niesioną niektóre z rozwiązań sztucznej inteligencji.

Rezultat wniosku Komisji Europejskiej, tj. przedmiotowe Rozporządzenie, to także odpowiedź na wiele apeli kierowanych przez Parlament Europejski (PE) i Radę Europejską, które wskazywały na konieczność podjęcia ustawodawczych działań celem zapewnienia prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego związanego z sys-

2 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1689 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie ustanowienia zharmonizowanych przepisów dotyczących sztucznej inteligencji oraz zmiany rozporządzeń (WE) nr 300/2008, (UE) nr 167/2013, (UE) nr 168/2013, (UE) 2018/858, (UE) 2018/1139 i (UE) 2019/2144 oraz dyrektyw 2014/90/UE, (UE) 2016/797 i (UE) 2020/1828 (akt w sprawie sztucznej inteligencji) (Tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U.UE.L.2024.1689 z dnia 2024.07.12. dalej jako „AI act”, „Akt w sprawie sztucznej inteligencji”, „Akt”, „Rozporządzenie”.

3 D. Flisak, *Akt w sprawie sztucznej inteligencji*, Warszawa 2024 r., lex.

4 Wniosek Komisji Europejskiej, Bruksela, dnia 21.4.2021, COM(2021) 206 final 2021/0106(COD).

5 Komisja Europejska „Biała księga w sprawie sztucznej inteligencji. Europejskie podejście do doskonałości i zaufania”, COM(2020) 65 final, 2020 r.

temami sztucznej inteligencji. Precyzując, Rada Europejska wskazywała na konieczność osiągnięcia przez Unię Europejską rangi lidera w sprawach rozwoju sztucznej inteligencji która jest wiarygodna, bezpieczna i etyczna⁶. Z kolei zaś Parlament Europejski wskazywał na konieczność ustanowienia ochrony tych zasad etycznych⁷.

W 2017 roku Rada Europejska w swoich konkluzjach sygnalizowała, że nowe trendy potrzebują pilnego reagowania, a w kontekście sztucznej inteligencji konieczne jest „zapewnienie wysokiego poziomu ochrony danych, praw cyfrowych, standardów etycznych”⁸. Z kolei, dwa lata później, bo w konkluzjach z 2019 roku Rada Europejska wskazała na konieczność zapewnienia poszanowania praw obywatelskich w Unii Europejskiej, skłaniając jednocześnie do zmiany przepisów ich regulujących – celem zaktualizowania ich do nowych możliwości i zagrożeń wyznaczonych przez sztuczną inteligencję. To także w tej konkluzji Rada Europejska wezwwała do określenia zastosowania AI, które mają być nazwane jako tzw. zastosowania wysokiego ryzyka⁹.

Parlament Europejski również nie pozostawał bierny w zakresie prac nad prawną regulacją sztucznej inteligencji. W październiku 2020 r. przyjęto rezolucję między innymi w sprawie aspektów etycznych¹⁰. Z kolei w 2021 roku – rezolucję w sprawach karnych. Wszystkie te prace, dokonane przez Unię Europejską, pozwoliły finalnie przyjąć pierwszą w historii regulację w zakresie sztucznej inteligencji. Nowa regulacja została przyjęta przez Parlament Europejski 13 marca 2024 r. i została jednogłośnie zatwierdzona przez Radę Unii Europejskiej 21 maja 2024 r. Rozporządzenie dot. AI Act weszło tym samym w życie 1 sierpnia 2024 r. i choć dla poszczególnych rozdziałów określono inne (wcześniejsze) daty rozpoczęcia stosowania, to zgodnie z art. 113 tego Rozporządzenia, regulacje co do zasady będą stosowane od 2 sierpnia 2026 r.

3. Zakres podmiotowy

Ustawodawca unijny kierując się zasadą niedyskryminacji podmiotów i mając na celu skuteczną ochronę praw i wolności osób fizycznych i przedsiębiorstw, zdecydował się na szerokie zakreślenie kręgu podmiotów podporządkowanych reżimowi Rozporządzenia. Wskazać bowiem należy, iż zgodnie z katalogiem ujętym w art. 2 ust. 1 Rozporządzenia zakres podmiotowy rozciąga się na: dostawców wprowa-

6 Rada Europejska, Nadzwyczajne posiedzenie Rady Europejskiej (1 i 2 października 2020 r.) – Konkluzje, EUCO 13/20, 2020, s. 6, <https://www.consilium.europa.eu/media/45927/021020-euco-final-conclusions-pl.pdf> [31.10.2024].

7 Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 20 października 2020 r. zawierająca zalecenia dla Komisji w sprawie ram aspektów etycznych sztucznej inteligencji, robotyki i powiązanych z nimi technologii, 2020/2012 (INL).

8 Rada Europejska, Posiedzenie Rady Europejskiej (19 października 2017 r.) – Konkluzje EUCO 14/17, 2017, s. 8).

9 Rada Europejska, Nadzwyczajne posiedzenie Rady Europejskiej (1 i 2 października 2020 r.) – Konkluzje, EUCO 13/20, 2020 r.

10 Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 20 października 2020 r. w sprawie ram aspektów etycznych sztucznej inteligencji, robotyki i powiązanych z nimi technologii, 2020/2012 (INL).

dzających do obrotu lub oddających do użytku systemy AI lub wprowadzających do obrotu modele AI ogólnego przeznaczenia w Unii, niezależnie od tego, czy dostawcy mają siedzibę lub znajdują się w Unii czy w państwie trzecim; podmiotów stosujących systemy AI tj. użytkowników, które to podmioty mają siedzibę lub znajdują się w Unii; importerów i dystrybutorów systemów AI; producentów produktu, którzy pod własną nazwą lub znakiem towarowym oraz wraz ze swoim produktem wprowadzają do obrotu lub oddają do użytku system AI; upoważnionych przedstawicieli dostawców niemających siedziby w Unii; osoby, na które AI ma wpływ i które znajdują się w Unii.

Dodatkowo, celem zapobiegania obchodzeniu przepisów Rozporządzenia, zakres podmiotowy rozciągnięto także na dostawców systemów i użytkowników systemów sztucznej inteligencji, którzy mają co prawda siedzibę w państwie trzecim, jednak wyniki działania ich systemów są wykorzystywane na terenie Unii Europejskiej. Równocześnie, w ramach regulacji, ustawodawca unijny dokonał zawężenia kręgu podmiotowego poprzez wyłączenie podmiotów działających w ramach jednego z trzech głównych obszarów tj.: badań naukowych, działalności rozwojowej, czy dotyczących bezpieczeństwa narodowego systemów militarno-wojskowych wykorzystujących systemy AI.

4. Zakres przedmiotowy

W pierwszej kolejności zaznaczyć należy, iż już w preambule Aktu wskazano, że uwzględnia on przepisy Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zwłaszcza art. 16 oraz art. 114 TFUE, a zatem przepisy dot. prawa każdego człowieka do ochrony danych osobowych, które jego dotyczą, a także przepisy dot. zapewniania wspólnego rynku wewnętrznego w Unii Europejskiej¹¹. W konsekwencji oznacza to, że AI Act nie wyłącza innych europejskich regulacji, takich jak np. RODO¹², które nadal obowiązuje, także na tle przetwarzania danych osobowych w różnych systemach AI. Rozwiązanie to należy ocenić jako pozytywne, ponieważ nie narusza skuteczności dotychczas zaimplementowanych regulacji krajowych.

Celem jednoznacznego określenia zakresu przedmiotowego regulacji ustawodawca unijny dokonał próby zdefiniowania pojęcia systemu AI. Powyższe na potrzeby regulacji należy rozumieć jako „system maszynowy, zaprojektowany do działania z różnym poziomem autonomii, który może po wdrożeniu wykazywać zdolność adaptacji i który – do wyraźnych lub dorozumianych celów – wnioskuje, jak generować na podstawie danych wejściowych wyniki, takie jak predykcje, treści, zalecenia

11 Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Rzym.1957.03.25., Dz.U.2004.90.864/2 z dnia 2004.04.30, dalej jako TFUE.

12 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Tekst mający znaczenie dla EOG), dalej jako RODO.

lub decyzje, które mogą wpływać na środowisko fizyczne lub wirtualne” (art. 3 pkt 1). Warto w tym miejscu podkreślić, iż dokonano tutaj wskazania elementów charakterystycznych i odróżniających systemy wykorzystujące AI od systemów typu software. Wskazać tutaj między innymi należy zdolność do autonomicznego podejmowania działania, tj. działania bez pomocy człowieka, samodzielnego wnioskowania w oparciu o posiadana bazę wiedzy, co wpływa na możliwość bezpośredniego oddziaływania na świat zewnętrzny, a także znaczącą zdolność adaptacyjną.

W oparciu o przytoczone elementy charakterystyczne systemów AI, ustawodawca unijny dokonuje klasyfikacji systemów AI według kryterium oceny ryzyka funkcjonowania (*ang. risk-based approach*). Celem podziału jest dostosowanie zasięgu ingerencji przepisów Rozporządzenia do poszczególnych grup systemów, zależnie jaki poziom ryzyka generuje ich użytkowanie. Tym samym, w wyniku podziału, doszło do powstania czterech odrębnych grup:

- I. Pierwszą kategorię stanowią systemy AI, których wykorzystywanie w sposób wskazany w AI Act jest zabronione (*ang. prohibited AI practices*) – a to w związku ze zbyt wysokim poziomem ingerencji w wartości chronione. Obejmuje między innymi systemy AI takie jak systemy oparte na scoringu społecznym czy systemy zdalnej identyfikacji biometrycznej w czasie rzeczywistym.
- II. Drugą kategorią są systemy wysokiego ryzyka (*ang. high-risk AI systems*) – dozwolone w stosowaniu, ale pod warunkiem spełnienia wymogów ustanowionych Rozporządzeniem. Zaliczyć do nich należy m.in. systemy wspomaganie decyzji w rekrutacji, oceny zdolności kredytowej, czy orzekania w sprawach sądowych.
- III. Trzecią kategorię stanowią systemy generujące ryzyko w ograniczonym stopniu (*ang. limited risk*). Kategoria ta obejmuje systemy SI, które mogą mieć ograniczony wpływ na prawa i bezpieczeństwo osób fizycznych, np. chatboty, systemy rozpoznawania twarzy, systemy filtrowania treści w mediach społecznościowych.
- IV. Wreszcie, czwartą kategorią są systemy niegenerujące żadnego ryzyka, albo generujące je, jednakże na minimalnym poziomie. Nie stwarzają one znaczącego zagrożenia dla praw i bezpieczeństwa osób fizycznych, np. kalkulatory, proste gry, systemy rekomendacji oparte na popularnych produktach.

W ramach zakresu przedmiotowego najobszerniejszym uregulowaniu ustawodawca unijny poddał systemy AI wysokiego ryzyka (*ang. high-risk AI system*). Definicja systemu wysokiego ryzyka została sformułowana w Sekcji 1 w art. 6 Rozporządzenia. Z kolei w Załączniku III do Rozporządzenia wskazano owe systemy i są to m.in. systemy pochodzące z sektorów takich jak: biometria, infrastruktura krytyczna, kształcenie i szkolenie zawodowe, zatrudnienie, zarządzanie pracownikami i dostęp do samozatrudnienia, dostęp do podstawowych usług prywatnych i publicznych, ściganie przestępstw, zarządzanie migracją, azylem i kontrolą graniczną, sprawowanie wymiaru sprawiedliwości i procesów demokratycznych¹³.

13 Załącznik III do AI Act, lex.

Z tego względu systemy wysokiego ryzyka można podzielić na dwie główne grupy. Pierwszą stanowią systemy AI samodzielne, a więc stanowiące samoistny produkt lub należące do produktów objętych „szczegółowym unijnym prawodawstwem harmonizacyjnym”. Mowa tutaj zatem o urządzeniach, które muszą zapewniać bezwzględne bezpieczeństwo ich użytkownikom, np. dźwigi, pojazdy kołowe, koleje linowe, systemy lotnictwa cywilnego, wyroby medyczne. Drugą grupę stanowią systemy AI wykorzystywane w kluczowych obszarach ludzkiej egzystencji (np. w zakresie kształcenia zawodowego będące systemami decydującymi o przyjęciu do danej placówki edukacyjnej, programów kwalifikujących do świadczeń publicznej opieki zdrowotnej, ocena zdolności kredytowej). Systemy AI zidentyfikowane na tej podstawie podlegają rejestracji w unijnej bazie danych. Wyłączone spod kategorii systemów wysokiego ryzyka zostały natomiast systemy, które co prawda zaliczyć można by było do systemów wysokiego ryzyka, jednak nie stwarzają one ryzyka dla zdrowia, bezpieczeństwa, czy praw podstawowych. Ciężarem odpowiedzialności za bezpieczeństwo w funkcjonowaniu systemów AI o stopniu wysokiego ryzyka obarczono w pierwszej kolejności dostawców systemu, a zastępczo także importerów i dystrybutorów.

Z uwagi na główny cel rozporządzenia tj. ochronę bezpieczeństwa, zdrowia ludzkiego oraz praw podstawowych, a także w oparciu o role jakie odgrywają obszary w jakim systemy AI wysokiego ryzyka mają zastosowanie, ustawodawca unijny wprowadza tzw. wymóg przejrzystości. Wymóg ten oznacza nakaz umieszczenia informacji dla użytkowników, że podczas korzystania wchodzi w interakcję z systemem AI, a więc z treścią wytworzoną sztucznie, a nie przez człowieka. Takiemu wymogowi w ramach reżimu AI Act podlegać będą wytwory AI jak dźwięki, czy obrazy. Rozwiązanie należy ocenić jako pozytywne, bardzo szczegółowe i kompleksowe. W dobie tak szybkiego rozwoju nowych technologii, w tym sztucznej inteligencji, taka regulacja jest adekwatna, ponieważ coraz częściej te treści trudno od siebie odróżnić. Stąd też, każdy użytkownik korzystający ze sztucznej inteligencji – czy to zawodowo czy na potrzeby prywatne – powinien zaznajomić się z nowo wprowadzonymi europejskimi regulacjami dot. sztucznej inteligencji, a także z przysługującymi mu w tym przedmiocie prawami.

Warto jednak wskazać, iż przepisy Rozporządzenia będą obowiązywać po upływie 24 miesięcy od jego ogłoszenia, a w przypadku części przepisów te terminy to kolejno 6, 12 i 36 miesięcy. W lutym 2025 r. mocy nabiorą przepisy zakazujące stosowania na terenie Unii Europejskiej szczególnie niebezpiecznych systemów AI. W sierpniu 2025 r. w życie wejdą przepisy kluczowe dla nadzoru nad sztuczną inteligencją dotyczące m.in. określenia organu nadzoru rynku i dotyczące kar za naruszenia przepisów. Jako ostatnie zaczną obowiązywać przepisy, które odnoszą się do systemów AI wysokiego ryzyka oraz związanych z nimi obowiązków. Ich wejście w życie nastąpi w sierpniu 2026 r.

5. Obowiązki przewidziane przez Rozporządzenie

Pomimo obecnego obowiązywania okresu przejściowego w przedmiocie przepisów dot. systemów wysokiego ryzyka, w motywach¹⁴ do Rozporządzenia wskazano, że już na tym etapie wskazanym jest, by dostawcy systemów AI wysokiego ryzyka dobrowolnie spełniali powyższe obowiązki. W związku z wysokim ryzykiem generowanym przez niektóre systemy sztucznej inteligencji, te podlegają bardzo szczegółowym obowiązkom. Cześć tych obowiązków powinna być zrealizowana zanim jeszcze dany produkt będzie wprowadzony do obrotu¹⁵. Przykładowo obowiązki te polegają na wdrożeniu odpowiednich systemów oceny oraz ograniczania ryzyka (art. 16), stworzenia szczegółowej dokumentacji zawierającej wszystkie informacje niezbędne organom do oceny zgodności i celu systemu (art.11), zapewnienia odpowiednich środków nadzoru przez człowieka (art. 14). Szczególnie ważnymi obowiązkami jest obowiązek zapewnienia przejrzystych informacji dla użytkowników (art. 13) oraz obowiązek prowadzenia oceny skutków systemów AI wysokiego ryzyka dla praw podstawowych (art. 27). Wydaje się, że nakładane na poszczególne podmioty obowiązki ściśle korespondują z celem wyrażonym w Rozporządzeniu, tj. ochroną praw podstawowych, zapewnieniem bezpieczeństwa człowiekowi w związku z nową technologią, a także promowaniem przez Unię Europejską sztucznej inteligencji, która jest godna zaufania i zorientowana na człowieka.

6. Regulacje dot. zakazanych praktyk

Jeden z ważniejszych elementów regulacji został ujęty w art. 5 Rozporządzenia. Ustawodawca unijny ujął w nim otwarty katalog tzw. „praktyk zakazanych” w zakresie sztucznej inteligencji. Praktyki takie mają na celu uniemożliwić wykorzystywanie systemów AI i zapobiec skutkom związanego z ich stosowaniem wysokiego ryzyka. Zaliczyć do nich można m.in.: systemy sztucznej inteligencji wykorzystujące techniki podprogowe lub celowo manipulujące lub wprowadzające w błąd; systemy sztucznej inteligencji wykorzystujące słabe punkty osoby lub określonej grupy osób (np. z uwagi na jej wiek, niepełnosprawność, szczególną sytuację społeczną, taką jak chociażby przynależność do mniejszości etnicznej/religijnej/seksualnej; systemy oceny społecznej; systemy sztucznej inteligencji przeznaczone do oceny ryzyka w odniesieniu do prawdopodobieństwa przestępstwa; rozpoznawanie emocji w miejscach pracy i instytucjach edukacyjnych.

Warto nadmienić, iż w przypadku stosowania zakazanych praktyk AI ustawodawca unijny przewidział sankcje nakładane proporcjonalnie w stosunku do skali działalności przedsiębiorstwa. Sankcja pieniężna może sięgać nawet do 35 milionów euro (ewentualnie kara wynosząca do 7% ich globalnego rocznego obrotu z ostat-

¹⁴ Motyw 178 Rozporządzenia.

¹⁵ Akt w sprawie sztucznej inteligencji, <https://digital-strategy.ec.europa.eu/pl/policies/regulatory-framework-ai>, [31.10.2024].

niego roku finansowego). W przypadku naruszenia pozostałych obowiązków kara może sięgać do 15 milionów euro (3% światowego obrotu rocznego). Rozporządzenie zakłada wyznaczenie Europejskiej Rady ds. Sztucznej Inteligencji oraz wyłonienie organów krajowych państwach członkowskich, których zadaniem będzie zapewnienie skutecznego egzekwowania nowych przepisów na poziomie krajowym.

Szeroki zakres sankcji i obowiązków jakie zdecydował się nałożyć ustawodawca unijny na dostawców wskazuje na wagę wartości chronionych tj. bezpieczeństwa, zdrowia i praw podstawowych a które mogą zostać narażone na niebezpieczeństwo w przypadku niezgodnego z prawem stosowania i użytkowania systemów AI.

7. Wdrażanie regulacji AI ACT do polskiego porządku prawnego

Dnia 16 października 2024 r. na stronie Rządowego Centrum Legislacji Ministerstwo Cyfryzacji opublikowało projekt polskiej ustawy o systemach sztucznej inteligencji. Projekt ustawy ma na celu wprowadzenie do krajowego porządku prawnego regulacji służących stosowaniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1689 z dnia 13 czerwca 2024 r. Prace nad projektem są zakończone, obecnie projekt ustawy trafił do konsultacji społecznych – to 30 dniowy okres, w którym uwagi będą mogli zgłaszać zarówno obywatele, firmy jak i instytucje publiczne. Obszary regulacji na jakich skupia się polski ustawodawca¹⁶ to m.in. powołanie Komisji Rozwoju i Bezpieczeństwa Sztucznej Inteligencji – organu, którego zadaniem będzie wspieranie przedsiębiorców oraz Rady Społecznej – organu opiniodawczego, który składać się będzie z przedstawicieli organizacji pozarządowych, związków zawodowych i przedsiębiorców; upowszechnianie stosowania systemów AI – poprzez zapewnienie szerokiego dostępu do technologii oraz tworzenie piaskownic regulacyjnych; zapewnienie sporządzania interpretacji generalnych oraz indywidualnych dla firm – by zapewnić przewidywalność i pewność działania przedsiębiorstw; coroczne przekazywanie informacji o mocach obliczeniowych i energii na potrzeby AI – celem zapewnienia przejrzystości oraz planowania inwestycji w zakresie AI; rekomendowane najlepsze praktyki w wykorzystaniu AI, a także promowanie wdrażania nowych technologii w poszczególnych sektorach.

8. Wnioski

Biorąc pod uwagę przytoczoną analizę należy stwierdzić, iż w dobie rosnącej cyfryzacji wejście w życie Rozporządzenia, które jednoznacznie wyznacza ramy zastosowania systemów bazujących na sztucznej inteligencji, stało się niezbędne celem dalszej, skutecznej ochrony zdrowia, bezpieczeństwa i poszanowania praw

---

16 Ministerstwo Cyfryzacji: Nowe prawo ma wspomóc rozwój AI w Polsce, Warszawa 2024 r., <https://www.gov.pl/web/cyfryzacja/nowe-prawo-ma-wspomoc-rozwoj-ai-w-polsce> [31.10.2024].

podstawowych. Dodatkowo regulacja unijna jako pierwsza na świecie dokonuje próby przeciwdziałania niebezpieczeństwu jakie stanowi szybki rozwój sztucznej inteligencji i stanowi harmonizację przepisów dla państw członkowskich UE.

Niewątpliwie przedmiotowa regulacja jest bardzo zorientowana na człowieka, co sprzyjać ma realizacji celu przedstawionego w motywach do Rozporządzenia, tj. tworzenia sztucznej inteligencji, która jest zorientowana na człowieka, a zatem szanująca jego prawa i wolności. Z drugiej strony, prowadzi to do złożoności niektórych przepisów, a co za tym idzie – szeregu obowiązków obciążających przedsiębiorców. Z uwagi na to, że przedmiotowy akt jest rozporządzeniem, automatycznie i jednolicie wiąże w każdym prawodawstwie krajowym, co niewątpliwie pozwoli na zachowanie harmonijnych ram prawnych w poszczególnych państwach członkowskich Unii Europejskiej. Należy w tym miejscu jednak podkreślić, iż dalszy, efektywny rozwój regulacji uzależniony będzie w szczególności od prac legislacyjnych poszczególnych państw członkowskich i obranemu przez nich kierunkowi.

Bibliografia

- Flisak D., *Akt w sprawie sztucznej inteligencji*, Warszawa 2024 r., lex.
- <https://digital-strategy.ec.europa.eu/pl/policies/regulatory-framework-ai> [31.10.2024].
- <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52021PC0206#footnote10> [31.10.2024].
- <https://lexdigital.pl/zakazane-praktyki-ai-act> [31.10.2024].
- <https://sip.lex.pl/akty-prawne/dzienniki-UE/rozporzadzenie-2024-1689-w-sprawie-ustanowienia-zharmonizowanych-72359064/roz-3> [31.10.2024].
- <https://www.prawo.pl/samorzad/czy-dany-system-ai-jest-system-wysokiego-ryzyka,526777.html> [31.10.2024].
- Komisja Europejska „Biała księga w sprawie sztucznej inteligencji. Europejskie podejście do doskonałości i zaufania”, COM(2020) 65 final, 2020 r.
- Ministerstwo Cyfryzacji: Nowe prawo ma wspomóc rozwój AI w Polsce, Warszawa 2024 r., <https://www.gov.pl/web/cyfryzacja/nowe-prawo-ma-wspomoc-rozwoj-ai-w-polsce> [31.10.2024].
- Rada Europejska, Nadzwyczajne posiedzenie Rady Europejskiej (1 i 2 października 2020 r.) – Konkluzje, EUCO 13/20, 2020, s. 6, <https://www.consilium.europa.eu/media/45927/021020-euco-final-conclusions-pl.pdf> [31.10.2024].
- Rada Europejska, Posiedzenie Rady Europejskiej (19 października 2017 r.) – Konkluzje EUCO 14/17, 2017, s. 8).
- Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 20 października 2020 r. zawierająca zalecenia dla Komisji w sprawie ram aspektów etycznych sztucznej inteligencji, robotyki i powiązanych z nimi technologii, 2020/2012(INL).
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych

oraz uchylecia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Tekst mający znaczenie dla EOG), dalej jako RODO.

- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1689 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie ustanowienia zharmonizowanych przepisów dotyczących sztucznej inteligencji oraz zmiany rozporządzeń (WE) nr 300/2008, (UE) nr 167/2013, (UE) nr 168/2013, (UE) 2018/858, (UE) 2018/1139 i (UE) 2019/2144 oraz dyrektyw 2014/90/UE, (UE) 2016/797 i (UE) 2020/1828 (akt w sprawie sztucznej inteligencji) (Tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U.U.E.L.2024.1689 z dnia 2024.07.12.
- Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Rzym.1957.03.25., Dz.U.2004.90.864/2 z dnia 2004.04.30, dalej jako TFUE.
- Wniosek Komisji Europejskiej, Bruksela, dnia 21.4.2021, COM(2021) 206 final 2021/0106(COD).

AI ACT: WILL THE NEW REGULATION CHANGE THE FUTURE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN EUROPE?

Summary: This article regulates legal issues related to the use of systems based on artificial intelligence, and also provides an answer to the question of whether the latest European regulation is able to cope with and sufficiently regulate AI as a new technology. First, a historical outline of the creation of the act, the subjective and objective scope will be presented, the areas of regulation will be approximated, and then the characteristic elements created by the EU legislator will be analyzed. Next, instruments aimed at limiting the negative effects of using AI and stimulating further development and operation of systems based on AI systems will be analyzed. Taking into account such a wide scope of regulation, it is reasonable to try to answer the question of whether the Regulation constitutes an innovative regulation that will change the future of artificial intelligence in Europe.

Key words: AI Act; categories of AI Act; artificial intelligence regulations; transparency; application of artificial intelligence.